

Platon, *Uczta*

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 54.
- Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 58.
- Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 62.
- Źródło: *Don Juan czyli Kamienny gość. Komedia w pięciu aktach*, tłum. T. Boy-Żeleński.

Platon, *Uczta*

Sympozjon, fresk znajdujący się w muzeum w Paestum.

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Greckie uczty łączyły różne formy towarzyskiego życia Greków i spełniały ważną funkcję kulturotwórczą. W trakcie uczt, zwłaszcza drugiej ich części, stanowiącej właściwy *sympozjon*, dyskutowano o sztuce, filozofii i polityce, deklamowano, grano w gry zręcznościowe bądź intelektualne. Przy winie oceniano twórców, kształtowano gusty, zawierano sojusze polityczne i przyjaźnie, flirtowano.

Przebieg uczt moderował mistrz ceremonii – *sympozjarcha*. Goście ucztowali, leżąc na sofach ustawionych w podkowie. W ucztach uczestniczyli wyłącznie mężczyźni, ponieważ grecki zwyczaj nie dopuszczał kobiet do życia publicznego. Było natomiast na ucztach miejsce dla kobiet zapewniających rozrywkę – tancerek, muzyczek i heter. Regulowana była kolejność toastów, a także zwyczaj ofiarowywania bogom kropli wina. Niekiedy ofierze towarzyszyła odpowiednia mowa – hymn na cześć boga. Całonocne uczty wieńczył czasem *komos*, pochód na cześć Dionizosa, boga wina i płodności.

Dialog Platona *Uczta* jest opisem takiej właśnie uczt. Na *sympozjonie* ma miejsce współzawodnictwo biesiadników w wygłaszaniu mowy pochwalnej na cześć miłości oraz boga miłości, Erosa. Przemawia pięciu biesiadników. Szóstym jest Sokrates, którego wystąpienie stanowi najważniejszy punkt dialogu. W jego mowie Eros okazuje się *miłośnikiem mądrości*, filozofem.

Uczta jest utworem wielowątkowym i bogatym. Znajdziesz tam między innymi wykład Platońskiego rozumienia filozofii i filozofa oraz drogi poznania i miłości, na które wchodzi się, filozofując.

Twoje cele

- Poznasz podstawowe treści dialogu *Uczta*.
- Dokonasz analizy rozumienia filozofii i filozoficznej drogi poznania w oparciu o dialog *Uczta*.
- Porównasz oryginalne i potoczne rozumienie sformułowania *miłość platoniczna*.

Przeczytaj

Podstawowe wzory rozumienia filozofii czerpiemy z dorobku starożytności. Filozofia Platowska, w tym dialog *Uczta*, była ważnym krokiem w zdobywaniu przez filozofię samoświadomości własnych celów i możliwości. W *Uczcie* krok ten jest uwikłany w polemikę z rozumieniem filozofii na gruncie ruchu [solistów](#), co widać w mowie Sokratesa. Sokrates odrzuca we właściwy sobie, ironiczny sposób, prezentując pozorną, dobroduszną „niewiedzę”, treść wystąpień wcześniejszych i odmawia im prawdziwości:

☞ **Platon**

Uczta

Ja jestem człowiek prosty. Toteż mi się wydawało, że kiedy się cokolwiek chwali, trzeba o tym prawdę powiedzieć, i koniec. (...) A to, widać, nie był właściwy sposób chwalenia; tu trzeba, jak uważam, tyle pięknych i wielkich rzeczy przylepić danemu przedmiotowi, ile tylko można, a wszystko jedno, czy on taki jest naprawdę, czy nie. (...) Mnie się wydaje, żeśmy się umówili odgrywać pochwały [Erosa](#), a nie chwalić go naprawdę.

Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 54.

Anselm Feuerbach, *Uczta Platona*, 1871-1874

Źródło: domena publiczna.

Zdaniem Sokratesa pochwała w wydaniu przedmówców sprowadziła się do troski o ich własny wizerunek i przekonanie słuchaczy do swoich umiejętności retorycznych. Nie

zwracali przy tym retorzy uwagi na to, jaki był rzeczywiście przedmiot pochwały. Z punktu widzenia Sokratesa nie ma natomiast większej pochwały czegoś niż powiedzenie o nim prawdy, czyli zaprezentowanie go zgodnie z rzeczywistością.

W swoim wystąpieniu Sokrates wykazuje, że Eros jest kimś, kto kocha. Kocha przede wszystkim piękno i dobro, chociaż ich nie posiada. Miłość jest więc budowana na rozpoznanym braku i wynikającym z niego dążeniu do trwałego, wiecznego posiadania piękna i dobra. Miłość jest dynamiczna i poszukująca. Poszukuje na przykład mądrości ze względu na jej piękno. Tak oto opowiada o Erosie wieszczka Diotyma, której słowa wplata do swojej mowy Sokrates:

Platon

Uczta

A jest pośrodku pomiędzy mądrością i głupotą. Bo to tak jest: z bogów żaden nie filozofuje ani nie pragnie mądrości – on ją ma; ani żadna inna istota mądra nie filozofuje. Głupi też nie filozofują i żaden z nich nie chce być mądry. Bo to właśnie jest całe nieszczęście w głupocie, że człowiek nie będąc ani pięknym i dobrym, ani mądrym, przecie uważa, że mu to wystarczy. Bo jeśli człowiek uważa, że mu czegoś nie brak, czyż będzie pragnął tego, na czym mu, jego zdaniem, nie zbywa? – Moja Diotymo – powiadam – a któż się w takim razie zajmuje filozofią, jeżeli mądry nie, a głupi także nie? – To – powiada – nawet i dziecko zrozumie, że ci, którzy są czymś pośrednim pomiędzy jednymi i drugimi. Do tych i Eros należy. Bo mądrość to rzecz niezaprzeczenie piękna, a Eros to miłość tego, co piękne; przeto musi Eros być miłośnikiem mądrości, filozofem, a filozofem będąc, pośrodku jest pomiędzy mądrością i głupotą.

Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 58.

W wypowiedzi Diotymy wizerunek filozofa nakreślony jest w konfrontacji z dwoma niefilozoficznymi figurami: głupca i boga. Głupota to symbol **mniemań**, potocznych oczywistości, które wypełniają umysł pozbawiony impulsu do dociekania. Prawomocność mniemań opiera się najczęściej jedynie na ich powszechności. Głupiec nie zdaje sobie sprawy z własnej niewiedzy i nieodczuwanie braku wiedzy uniemożliwia mu wejście na drogę filozofowania. Z tego punktu widzenia podstawowym, wystarczającym warunkiem wejścia w przestrzeń filozofii jest Sokratejskie „wiem, że nie wiem”, czyli opatrzenie znakiem zapytania poglądów dotychczas uznawanych za oczywiste. Figura boga symbolizuje natomiast wiedzę, która nie jest owocem dociekań i ma charakter dogmatyczny. Podstawą prawomocności wiedzy jest w tym przypadku wiara i autorytet.

Wiedza autorytatywna odbiera sens zapytywaniu i – podobnie jak w przypadku głupca – nie daje impulsu do filozofowania. Źródłem sądów filozoficznych oraz podstawą ich prawomocności jest natomiast racjonalne i krytyczne dociekanie, niezależne od powszechnych mniemań z jednej strony, a od dogmatyki natury mitycznej bądź religijnej z drugiej.

W przedstawionym w *Uczcie* procesie poznania filozofujący, kierowany miłością do mądrości, zdobywa ją stopniowo (stąd nazwa „drabina Diotymy”), osiągając w końcu poznanie absolutnego piękna:

((Platon

Uczta

Bo tędy biegnie naturalna droga miłości, czy ktoś sam po niej idzie, czy go kto drugi prowadzi: od takich pięknych ciał z początku ciągle się człowiek ku temu pięknu wznosi, jakby po szczeblach wstępował: od jednego do dwóch, a od dwóch do wszystkich pięknych ciał, a od ciał pięknych do pięknych postępków, od postępków do nauk pięknych, a od nauk aż do tej nauki na końcu, która już nie o innym pięknie mówi, ale człowiekowi daje owo piękno samo w sobie; tak że człowiek dopiero przy końcu istotę piękna poznaje. Na tym szczeblu życia, Sokratesie miły – mówiła niewiasta z Wieszczego Grodu w obcym kraju – na tym szczeblu dopiero życie jest coś warte: wtedy, gdy człowiek piękno samo w sobie ogląda. (...) Czy nie uważasz, że dopiero wtedy, gdy ogląda piękno samo i ma je czym oglądać, potrafi tworzyć nie tylko pozory dzielności, bo on nie z pozorami obcuje, ale dzielność rzeczywistą, bo on dotyka tego, co naprawdę jest rzeczywiste. A skoro płodzi dzielność rzeczywistą i rozwija, kochankiem bogów się staje, i jeśli komu wolno marzyć o nieśmiertelności, to jemu wolno.

Źródło: Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 62.

Filozofujący, dążący do doskonałości, nie staje się oczywiście bogiem, ale kimś podobnym. Może też *marzyć o nieśmiertelności*. Podstawą tego jest zdobyta wiedza, która – jako że ma za swój przedmiot wieczną i niezmienną ideę piękna, sama jest niezmienna i wieczna. Widzimy także, że wartość zdobytej mądrości nie polega jedynie na przyswojeniu wiedzy o pięknie. Człowiek mądry dotyka tego, co rzeczywiste i zdobywa jednocześnie możliwość rzeczywistego tworzenia piękna (dzielność). Znaczenie filozofowania polega więc na

przemianie postawy człowieka. Jest to zgodne z sokratejsko-platońskim przekonaniem, że czynić piękno (także dobro lub sprawiedliwość) może tylko ten, kto wie, czym ono jest.

Słownik

Eros

(stgr. Ἔρως, *Éros*) w starożytnej Grecji słowo to oznaczało imię boga miłości i pożądania albo samo pożądanie czegoś, czego się nie posiada

hetera

(gr. ἑταίρα, *hetaíra* – towarzysza) w starożytnej Grecji kurtyzana, zazwyczaj wykształcona i niezależna, która była towarzyszką polityków, artystów lub uczonych

mniemania

w filozofii Platońskiej treści umysłu, które mają charakter oczywistości nabywanych i wyznawanych bezrefleksyjnie

sofiści

szkoła filozoficzna z V w. p. n. e.; sofiści głosili m.in. relatywizm, w myśl którego dyskurs filozoficzny oraz sztuka retoryczna służyć powinny nie obiektywnej prawdzie, ale indywidualnym korzyściom

sympozjon

część uczty poświęcana rozrywkom i dysputom

Audiobook

Polecenie 1

Wyróżnij poszczególne etapy na drodze miłości. Podaj kryterium podziału.

Polecenie 2

Scharakteryzuj finalny moment drogi – jak istnieje piękno, które poznajemy na końcu?
Jaki charakter ma wiedza o tym pięknie?

Platon

Uczta

Bo widzisz – powiada – właściwy rozwój miłości tak wyglądać powinien: Już za młodu chodzi człowiek za ładnymi ciałami i jeśli go tylko dobrze przewodnik prowadzi, kocha jedno z tych ciał i tam płodzi myśli piękne; niedługo jednak spostrzega, że piękność jakiegokolwiek ciała i piękność innych ciał, to niby siostry rodzone, i że jeśli ma gonić za istotą piękną, to musi dobrze oczy otworzyć i widzieć, że we wszystkich ciałach jedna i ta sama piękność tkwi. A kiedy to zobaczy, zaczyna wszystkie piękne ciała kochać; tamten gwałtowny żar ku jednemu ciału przygasać w nim zaczyna, wydaje mu się lichy i mały. A potem więcej zaczyna cenić piękność ukrytą w duszach niż tę, która w ciele mieszka; toteż jeśli w kim duszę zdrową znajdzie, choćby nawet jej ciało nieszczególnie kwitło, wystarcza mu to i kochać zaczyna, i troszczy się, i znowu takie myśli płodzi, i szuka, kto by też młodego człowieka rozwinać potrafił; z czasem musi zobaczyć piękno ukryte w czynach i prawach i znowu pozna, że i ono w każdym jest jedno i to samo. Wtedy mu się piękno ciał zaczyna wydawać czymś małym i znikomym. Od czynów przejdzie do nauk, a kiedy całą ich piękność zobaczy, kiedy na takie skarby piękna spojrzy, nie będzie już niewolniczo wisiał u jednostkowej formy jego, nie będzie

ślepo kochał piękności jednego tylko chłopaka albo człowieka jednego, albo dążenia; nie, on na pełne morze piękna już wpłynął i kiedy się na nim rozglądnie, płodzić zacznie słowa i myśli wielkie i wspaniałe, gnany nienasyconym dążeniem do prawdy; aż kiedy sił w tej pracy nabierze i hartu, jedyna mu się wiedza ukaże, która naprawdę mówi o tym, co piękne. Teraz mnie słuchaj – powiada – jak tylko możesz, uważnie!

Ten, kto aż dotąd zaszedł w szkole Erosa, kolejne stopnie piękna prawdziwie oglądając, ten już do końca drogi miłości dobiega. I nagle mu się cud odsłania: piękno samo w sobie, ono samo w swojej istocie. Otwiera się przed nim to, do czego szły wszystkie jego trudy poprzednie; on ogląda piękno wieczne, które nie powstaje i nie ginie, i nie rozwija się ani nie więdnie, ani nie jest z jednej strony piękne, a z drugiej szpetne, ani raz tylko takie, a drugi raz odmienne, ani takie w porównaniu z czymkolwiek, a z czym innym inne, ani też dla jednego piękne, a dla drugiego szpetne.

Platon, *Uczta*, tłum. W. Witwicki, s. 61–62.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdania, korzystając z wyrazów w ramce.

uświadamiamy, pochwał, prawdziwości, bogu miłości, nieśmiertelności

1. Platoński dialog *Uczta* poświęcony jest miłości i Erosowi.
2. Na uczcie opisywanej przez Platona uczestnicy współzawodniczą w wygłaszaniu Erosa.
3. Według Platona miłość jest dążeniem do zdobycia tego, czego brak sobie
4. W swoim wystąpieniu na uczcie Sokrates odmówił słowom przedmówców
5. Według Platona w dążeniu do wiecznego posiadania dobra lub piękna manifestuje się ludzkie dążenie do

Ćwiczenie 2

Wybierz zdania, które trafnie ujmują poglądy Platona wyrażone w *Uczcie*.

Twierdzenie	Prawda	Fałsz
Miłość jest procesem, w którym wyraża się dążenie człowieka do nieśmiertelności.	☐	☐
Ani głupiec, ani mędrzec nie zajmują się filozofią.	☐	☐
Pierwszym etapem poznania piękna jest ujęcie go jako absolutu.	☐	☐
Człowiek mądry nie tylko zna, ale i tworzy piękno.	☐	☐
Istotę piękna człowiek poznaje na końcu drogi poznania.	☐	☐

Ćwiczenie 3

Które z poniższych zdań trafnie opisują konsekwencje Platońskiej koncepcji filozofii wyrażonej w *Uczcie*?

Twierdzenie	Prawda	Fałsz
Bycie filozofem zakłada obecność w człowieku nie tyle gotowej wiedzy, ile postawy wyrażającej się w dążeniu do wiedzy.	☐	☐
Dobrze filozofuje człowiek, którego intelekt skutecznie stoi na straży dogmatów.	☐	☐
Dla filozofa słuszność wiedzy nie wywodzi się z autorytetu.	☐	☐
Dla filozofa słuszne jest to, co podziela większość środowiska, w którym żyje.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Na podstawie audiobooka zaznacz poprawne odpowiedzi. Poznający podąża na drodze poznania...

- od ujęcia piękna w wielości do ujęcia piękna w jedności.
- od ujęcia piękna jako absolutnego do ujęcia piękna jako względnego.
- od ujęcia piękna jako skończonego do ujęcia piękna jako nieskończonego.
- od ujęcia piękna jako względnego do ujęcia piękna jako absolutnego.
- od ujęcia piękna jako nieskończonego do ujęcia piękna jako skończonego.

Ćwiczenie 5

Czy wiesz, że sformułowanie *miłość platoniczna* wywodzi się z dorobku Platona?

Przesłuchaj lub przeczytaj ponownie tekst audiobooka. Zinterpretuj przedstawioną w nim drogę miłości, określając znaczenie, jakie ma dla niej pierwiastek zmysłowości (cielesności, seksualności).

Ćwiczenie 6

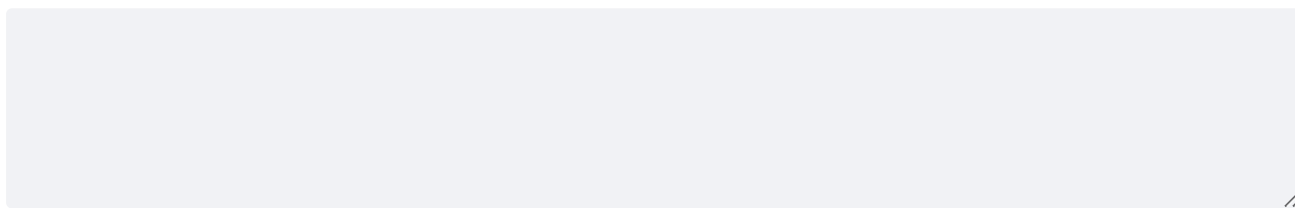

Przeczytaj poniższy fragment *Don Juana*. Uprzednio przesłuchaj lub przeczytaj ponownie fragment audiobooka, albo wykonaj ćwiczenie 4. Odpowiedz na pytanie: Czy przemiana Elwiry biegnie wedle platońskich zasad drogi miłości?

” Don Juan czyli Kamienny gość. Komedja w pięciu aktach

DONNA ELWIRA: Nie dziw się, don Juanie, iż zjawiam się tutaj o tej godzinie i w tym stroju. Nagłący powód zmusza mnie do tych odwiedzin; tego, co ci mam powiedzieć, nie godzi się odwlekać. Nie przychodzę tu wiedziona gniewem, który rozpałał mnie jeszcze tak niedawno. Wielka odmiana zaszła we mnie od dzisiejszego ranka. To już nie donna Elwira, która wzywała przekleństwa niebios przeciw tobie, i której dusza, pomna swej obrazy, miotła jeno groźby i dyszała zemstą. Niebo wyгнаło z mego serca wszystkie owe niegodne czucia, którymi byłam dla ciebie przejęta, oszołomienia zbrodniczej miłości, nieczne porywy ziemskiej i grzesznej chuci. W sercu mem pozostał jedynie płomień oczyszczony z udziału zmysłów, tkliwość pełna świętości, miłość wolna od pragnień, nieżądająca nic dla siebie i pełna troski jedynie o twoje dobro.

Źródło: *Don Juan czyli Kamienny gość. Komedja w pięciu aktach*, tłum. T. Boy-Żeleński.

Ćwiczenie 7

Znajdź sąd, który mógłby wystąpić w trzech formach: jako mniemanie, jako dogmat oraz jako teza filozoficzna. Wskaż, czym takie sądy będą się różnić mimo posiadania tej samej postaci językowej.

Ćwiczenie 8

W *Uczcie* filozofujący rozpoznaje na pierwszym etapie poznania piękno zawarte w ludzkim ciele. Skoro dopiero zaczyna poznawać piękno, to w jaki sposób rozpoznał je w owym ciele?

Odpowiedz na to pytanie z punktu widzenia Platona, sięgając do wiedzy z innych niż *Uczta* źródeł.

Dla nauczyciela

Autor: Ewa Orlewicz

Przedmiot: Filozofia

Temat: Platon, *Uczta*

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

VII. Filozofia i kultura europejska jako „przypisy do Platona”. Uczeń:

2) objaśnia sens potoczny i sens źródłowy (*Uczta*, 209 e – 212 c) pojęcia miłość platoniczna;

Lektura obowiązkowa

2) Platon, fragmenty z następujących dialogów (w związku z działami VI i VII pkt 2 treści nauczania): *Fedon* (78 d – 80 b, 98 c – 100 b), *Timajos* (28 b – 30 c), *Uczta* (209 e – 212 c);

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Cele lekcji. Uczeń:

- charakteryzuje element kultury greckiej okresu klasycznego, jakim był sympozjon;
- dokonuje analizy rozumienia filozofii i filozoficznej drogi poznania na podstawie dialogu *Uczta*;
- dyskutuje na temat koncepcji miłości platonicznej jako dążenia do piękna samego w sobie.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel prosi uczniów o przygotowanie wiadomości historycznych na temat życia w starożytnej Grecji za czasów Platona, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji oragnizowanych w tamtych czasach sympozjonów.

Faza wprowadzająca:

1. Prowadzący zajęcia loguje się na platformie. Na tablicy interaktywnej lub za pomocą rzutnika wyświetla temat lekcji, następnie omawia cel zajęć i informuje uczniów o ich planowanym przebiegu. Wspólnie z uczniami ustala kryteria sukcesu.
2. Krótka rozmowa wprowadzająca w temat lekcji: uczniowie prezentują przygotowane wiadomości na temat sympozjonów. Rozmowa toczy się wokół zasad ich organizowania oraz funkcji. Nauczyciel informuje uczniów, że Platon opisał ten zwyczaj w swoim dialogu *Uczta*.

Faza realizacyjna:

1. **Praca z tekstem.** Uczniowie indywidualnie zapoznają się z treściami w zakładce „Przeczytaj”, a następnie każdy z nich zapisuje notatkę w zeszycie wyjaśniającą znaczenie metafory *drabina Diotymy*.

2. **Praca z multimedium.** Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej materiał z sekcji „Audiobook”. Odczytanie polecenia do multimedium: *Scharakteryzuj finalny moment drogi – jak istnieje piękno, które poznajemy na końcu? Jaki charakter ma wiedza o tym pięknie?* Wspólna praca całego zespołu klasowego nad odpowiedziami.
3. **Ćwiczenia przedmiotowe.** Uczniowie dobierają się w pary i wykonują ćwiczenia nr 1-4. Następnie konsultują swoje rozwiązania z inną parą uczniów i ustalają jedną wersję odpowiedzi.
4. **Dyskusja.** Nauczyciel przypomina uczniom wcześniej ustalone zasady dobrego dyskusowania, a następnie podaje temat do dyskusji: *według Diotymy właściwie pojęta miłość między osobami zawsze odsyła do czegoś innego i doskonalszego od jednostkowego człowieka. Czy według ciebie znaczy to, że drugi człowiek jest tylko środkiem – „szczeblem” na drabinie, po której wspinamy się ku właściwemu przedmiotowi miłości platonicznej, czyli ku pięknu samemu w sobie?* Dyskusja trwa do końca lekcji.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel przypomina uczniom całe lekcje i zaprasza ich do opisanego stopnia ich osiągnięcia. Uczniowie określają, jak zmieniła się ich wiedza w stosunku do wiedzy wyjściowej.
2. Wszyscy uczniowie podsumowują zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności.

Praca domowa:

1. Przypomnij sobie alegorię jaskini Platona. Jakie podobieństwa i różnice dostrzegasz między drogą opisaną w alegorii jaskini a drabiną Diotymy?
2. Ćwiczenia od 5 do 8 z e-materiału.

Materiały pomocnicze:

- Krokiewicz A., *Zarys filozofii greckiej*, Warszawa 2000.
- Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, tom 1, Warszawa 2005.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

- Uczniowie zapoznają się z multimedium w sekcji „Audiobook” i przygotowują do niego pytania. Następnie zadają je sobie nawzajem, sprawdzając stopień przyswojenia jego treści.